

CERKVENI GLASNIK

Izhaja zadnji teden v mesecu

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Posamezna številka stane 2 Din.

Materijalizem.

Prejšnji papež Benedikt XV. je nekoč izrekel besede, da je največje zlo sedanje dobe — materializem.

Kaj je to — materializem? Beseda prihaja od latinškega izraza »materia«, ki pomeni: snov, tvar. Materializem je navezanost duha na tvar, na materijo.

Gospod Jezus je bil s svojimi učenci onstran Galilejskega jezera v pustinji. Šla je pa za njim velika množica, ker so videli čudeže, ki jih je delal nad bolniki. Ljudstvo je povžilo vse svoje zaloge in bila je nevarnost, da mnogi omagajo. In Gospod je pomnožil pet ječmenovih kruhov in dve ribi tako, da se je nasitilo kakih pet tisoč mož, in še je ostalo kruha in rib za 12 košev.

Ko so ljudje videli čudež, ki ga je Gospod storil, so govorili: »Ta je zares prerok, ki mora na svet priti.« In hoteli so ga po silni vzeti in napraviti za kralja. Pri tem pa jih ni vodila želja po božji resnici in milosti, ampak bolj pohlep po kruhu, ki naj bi jim ga Gospod čudežno oskrboval.

Gospod pa se jim je skrnil in je skrivaj in na čudežen način prišel čez jezero v Kafarnaum. Drugi dan ga tamkaj množice najdejo. In Jezus jih je sprejel z besedami: »Resnično, resnično, povem vam: Ne iščite me za to, ker ste videli čudeže, ampak, ker ste jedli od hlebov in ste se nasitili. Ne delajte za jed, ki mine, temveč za jed, ki ostane za večno življenje in ki vam jo bo dal Sin človekov; njega je namreč z znamenji spričal Oče, Bog.«

Rekli so mu torej: »Kaj naj delamo, da bomo izvrševali božja dela?« Jezus jim je odgovoril: »To je božje delo, da verujete v tistega, ki ga je on poslal.« In sedaj so zahtevale množice znamenja, po katerem bi spoznali njegovo božje poslanstvo, dasi so znamenje — čudež že videli. Rekli so mu: »Katero znamenje boš dal, da bomo uvideli in ti verovali? Kaj boš naredil? Naši očetje so jedli v puščavi mano, kakor je pisano: 'Kruh iz nebes jim je dal jesti'. Jezus jim je rekel: »Resnično, resnično, povem vam: Ni vam dal Mozes kruha iz nebes, ampak moj Oče vam daje pravi kruh iz nebes. Kruh božji je namreč tisti, ki prihaja iz nebes in daje svetu življenje.« V svojem pohlepu po kruhu — v svojem materialističnem mišljenju — so Judje v večini umevali Gospodove besede telesno, ne pa duhovno. Takoj prekinajo Gospoda v besedi in mu pravijo: »Gospod, daj nam vselej tega kruha!« Daj nam kruha, daj nam kruha, da bomo lahko živeli, daj nam take mane, kakor so jo uživali naši predniki v puščavi, in bomo vedno preskrbljeni z živežom! To je bil odgovor Judov! Jezus pa jim je nato rekel: »Jaz sem kruh življenja — jaz sem kruh, ki je prišel iz nebes.« Nad temi besedami pa so se Judje sedaj pohujševali in so govorili med seboj: »Ali ni to Jezus, sin Jožefov, čigar očeta in mater mi poznamo? Kako sedaj govori: Iz nebes sem prišel?« In Gospod jim je dalje med drugim govoril: »Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.«

Judje so se tedaj prepirali med seboj in govorili: »Kako nam more ta dati svoje meso jesti?«

Jezus jim je rekel: »Resnično, resnično, povem vam: Ako ne boste jedli mesa Sina človeškega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije

mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. To je kruh, ki je prišel iz nebes. Ne, kakor so jedli vaši očetje mano in so umrli — kdor je ta kruh, bo živel vekomaj.«

Ko so sedaj Judje slišali te besede, so govorili med seboj: »Trda je ta beseda, kdo jo more poslušati? Kdo more to verovati, da bomo morali jesti njegovo meso in piti njegovo kri?« In od takrat je mnogo učencev odstopilo od njega in niso več hodili z njim.

Kaj je bilo vzrok, da Judje niso sprejeli Odrešenika, ko je prišel med nje, dasi so tisočletja hrepeneli po njem? Kaj je bilo vzrok, da so celo mnogi učenci odpadli od njega, ko jim je povedal, da bodo morali jesti njegovo meso in piti njegovo kri? Materializem! Materialistično mišljenje. Oni so sanjali o bodočem Krístusu kot o mogočnem kralju, ki bo prinesel Judom moč in slavo, ki bo podvrget ves svet njihovi vladi; zato ne sprejmejo Jezusa kot Krístusa, ker prihaja iz družine revnega tesarja Jožefa, ker poznajo njegovo revno in neznačno mater Marijo, ker je bil sam tesar, ker prihaja med nje ponižen, reven, brez svetne moči in slave. Iščejo le kruha, po katerem bi na tem svetu živeli, iščejo kralja, ki bi jih redil čudežno, a po kruhu resnice nimajo hrepenenja. Žele si preveč le kruha tega sveta, zato ne sprejmejo velike skrivnosti o Kruhu življenja — o presveti Euharistiji. Posvetno mišljenje je zamorilo duha, da ni imel več prave želje po resnici in po božjih rečeh. Kakor slepec ne more več gledati solčne svetlobe, ker nima v sebi zmožnosti gledanja, tako zamori materializem v človeku zmožnost dvigniti se kvišku, spoznati nadnaravno resnico, hrepeneti po nadnaravnih rečeh.

Zakaj se mnogi odtujujejo cerkvi in verskemu življenju? Zakaj je v nekaterih zamrlo vsako življenje? Odkod prihaja, da se danes nekateri norčujejo iz verskih resnic, ki so jih včeraj še verovali? Odkod prihaja, da so nekateri mrzli do presvete Evharistije, da jo nekateri že zametajo, kakor Judje ob Genezareškem jezeru? Materializem — duh tega sveta, je zamoril nadnaravno hrepenenje in nadnaravno življenje, da nimajo več umevanja nadnaravnih resnic.

Niso redki danes, ki vse presoajo le s tega stališča, kaj koristi in kaj nese, To je materialistično stališče. Ti nimajo nikakega umevanja za lepoto, za plemenitost, za resnico, za nadnaravno življenje, za nebesa, za sladkost presvete Evharistije; le egiptovski lonci, polni mesa in naslade, le uživanje naslad tega sveta: to so njihovi ideali.

V šoli sem vprašal nekoč otroka: »Zakaj pa nisi prišel k sv. zakramentom?« Otrok je vstal in se obotavljal z odgovorom; ko pa mu le prigovarjam, pa pove: »Mama je rekla: 'kaj pa imaš od tega' —.« Kaj pa imaš od tega, če veruješ? Kaj pa imaš od tega, če hodiš k sv. zakramentom? Kaj pa imaš od tega, če se ne udeležuješ plesov, veselice? Kaj pa imaš od tega, če si katoliškega mišljenja —? Kaj pa bom imel od tega, če grem s katoliško mislečimi? Tako in podobno vprašujejo — materialisti.

Moderne volitve so strašno izpričevalo materialističnega mišljenja sedanje dobe. S čim morajo stranke pridobivati svoje volilce? Edino z obljubami materialnih dobrin. Celo najbolj katoliške stranke morajo s tem računati in morajo pred vsem agitirati zase z materialnimi dobrinami. Kdo več da, kdo več stori za želodec in življenje, kdo več obljublja, le po tem se svet vprašuje. Ko bi danes nastopila kaka stranka edino s to parolo: Tu je Bog, tu je resnica, tu je

poštenje, tu je skrb za zveličanje naroda, bi gotovo pri volitvah sijajno propadla. Panem et circenses — kruha in iger — denarja in zabave —, tako vpije danes množica, kakor so klicale rimske proletarske množice po rimskih ulicah. In v tem materijalističnem mišljenju, v tem pohlepu po uživanju, ni imela rimska ulica nikakih načel, nobenih idealov, nikakega vsjerega umevanja. Kdor ji je metal več denarja, kdor jo je zabaval z večjimi igrami, kdor ji je metal več kruha, temu je služila. Bila je pripravljena za vsako revolucijo za denar in za igre, pripravljena za vsak umor, pripravljena prodati svojo domovino in vse, kar je bilo svetega za denar in užitek, in zato je gledalo stotisoče in stotisoče Rimljanov, ko so množice bednih umirale pod meči in kremplji zverin njim v zabavo — — To je storil materijalizem!

»Našega otroka pošiljamo v italijanski vrstec, tam dobi jesti in obleke.« govore slovenski starši materijalističnega naziranja. »Moji otroci naj bodo Nemci, da se jim bo bolje godilo.« je govoril nekoč slovenski oče v Korotanu. To je materijalizem! Nič načela, nič resnica, nič pravica, nič vera, nič skrb za zveličanje, nič domovina, nič narod — le to, kar nese, to je nekaj vredno, to je merodajno v očeh materijalistično mislečih.

Materijalizem je nesreča in sramota za človeški rod. Človek ni žival, ki bi živel le od kruha in mesa, le od denarja in telesnih užitkov; človek je bitje, ki ima poleg telesa tudi duha, ki je nad telesom. Ko bo telo razpadlo, bo duh še živel vekomaj in z njim bo šlo le to, kar je duhovnega. Le kar je duhovno, ima trajno vrednost, stvarne vrednote pa bodo prešle in izgubile za nas vso vrednost. Kaj pomaga človeku na smrtni postelji bogastvo vsega sveta? Trenutek življenja je vreden več, kot bogastvo vse zemlje! Kaj pomaga človeku, če je bil slavljen, če je užil vse sladnosti sveta, če je bil lep, če je hodil v svili in baržunu v življenju, kaj mu pomaga lepo rejeno in pitano telo? Prišel bo trenutek, ko ne bo imelo vse to v naših očeh najmanjše vrednosti. In ali ni potem to sramotno za človeka, če radi teh, enkrat gotovo za nas ničvrednih reči, pusti in zapravlja, izdaja in zametuje duhovne dobrine, ki so večne?! Materijalizem, grobi materijalizem, ki ima pred očmi le materijalne dobrine sveta, je prava sramota za človeškega duha. Kdor se mu uda, zataji človeško dostojanstvo svojega duha.

Materijalizem je tudi nesreča za človeški rod. Kjer prodere v mase naroda materijalistično mišljenje, izginejo vsaki ideali. Resnica, pravica, ljubezen — vse izgine in propade v materijalističnih dušah. Ljubezen do domovine, do naroda, ljubezen do družine — vse se umakne pohlepu po uživanju, po denarju, po materiji.

Kakor Juda Iškarjot za trideset srebrnikov izda Kristusa, tako izdajajo materijalizmu udani za par grošev svoje prepričanje, svoje krščanske nazore, svojo domovino in tudi svojo družino. Materijalizem ustvarja bojzljivce, ki v strahu pred kako škodo zatajujejo svoje prepričanje, ki iz strahu pred kako škodo opuste svojo dolžnost.

Materijalizem ubija med narodi smisel za pravico in zato raste korupcija po državah; zakon se več ne spoštuje ne od zgoraj ne od spodaj, vse se lahko kupi: krivica in pravica. In tako prihaja vedno več gorja in nesreče med narode. Korupcije, zatiranje malih, izmozgavanje revnih, izdajstvo nad državo in domovino, izdajstvo nad Kristusom in Cerkvijo, vse to povzroča — materijalizem!

Starši svetnikov —

I.

Bilo je septembra 1843., ko je stopal dvajsetleten mladenci, zatopljen v globoke misli, gori proti Velikemu svetemu Bernardu, znamenitemu samostanu. Pobožno navdušenje je odsevalo iz njegovih, nekoliko melanholičnih oči. Veličastna alpska narava je budila v njem tisoč velikodušnih misli.

Kmalu ga je premagalo ganutje, da se ni mogel več premagovati. Obstal je. Hvalna pesem stvarniku vse te krasote se je izlila v pobožnih solzah, ki so privrele iz čiste duše mladenci. In zopet je korakal dalje. Ne dolgo in stal je pred blagoslovljenim samostanom, ki z vrha gore pozdravlja popotnika, poln domače ljubezni do bližnjega, in ga vabi v svoje varno okrilje. Samostan na Velikem sv. Bernardu je ustanovljen pred vsem za to, da nudi pomoč popotnikom čez planine, da išče in sprejema onemogle v snežnih zametih.

Samostanski prior je bil očaran nad plemenitostjo in lepoto mladega gosta in ga je sprejel s posebno dobrohotnostjo. Izpraševal ga je po domovini, po starših, in je izvedel, da je bil Ludvik Jožef Stanislav Martin — naš popotnik — rojen 22. avgusta 1823 v Bordo — na Francoskem — kot sin višjega častnika. Njegov oče je bil pravi vzor vernega kristjana, vitez krajevega vojnega reda sv. Ludvika, in je kot ritmajster stanoval v Bordo, ko je Ludvik zagledal luč sveta. Kasneje se je družina preselila v Alençon. Ludvik je bil ljubljenec družine.

Kaj je privedlo mladega Ludvika v Švico, gori v visoke planine? Ali si je pozelel planinskega razvedrila? Pot na višine sv. Bernarda je bila tedaj dolga in silno težavna. S poštnim vozom in velik del pota tudi peš je bilo treba prepotovati to pot. Pa kaj ga je vleklo na Veliki sv. Bernard? Izbral si je bil ta planinski samostan kot bivališče za celo svoje življenje, hotel je postati redovnik.

Pa ga je vprašal prior: »Ali ste pa končali, mladi prijatelj, gimnazijske študije?« Ko mu je Ludvik to zanika, je odgovoril samostanski predstojnik: »Potem, moj otrok, obžalujem, da vas ne morem sprejeti. To je neobhodno potrebno! Toda ne izgubite poguma. Vrnite se nazaj v domovino, študirajte pridno in potem pridite. Z odprtimi rokami vas bomo potem sprejeli.«

Nekoliko razočaran se je vrnil Ludvik nazaj. Kakor pot v pregnanstvo se mu je pač zdela pot v domovino. Toda kmalu je pač spoznal, da ima Bog z njim drugačne namene in da bo samostan na gori zanj za celo življenje le prijeten spomin.

Nekaj let pozneje je v istem mestu Alençon, kjer je stanoval Ludvik Martin, korakala s svojo materjo proti samostanu usmiljenk sv. Vincencija Pavelskega mlada deklica, prijaznega a odločnega lica. Gospodična Marija Cecilija Guerin je že dolgo časa nameravala prositi za vsprejem v omenjeni red. Toda v samostanu usmiljenk se je vril sedaj podoben prizor, kakor pred leti na gori sv. Bernarda. Prednica samostana je takoj pri prvem pogovoru spoznala, da mlada gospodična nima poklica za redovniško življenje. Marija Celija se je torej vrnila domov in je v domači družini čakala na poklic, ki ji ga je določila božja previdnost.

Od dne tistega brezuspešnega koraka je Celija pogosto prav otroško molila k Bogu sledečo molitev: »Moj Bog, ker nisem kakor moja sestra vredna postati tvoja nevesta, hočem stopiti v zakonski stan, da izpolnim tvojo voljo. Daj mi pa, to te prosim, mnogo otrok in vsi naj bodo tebi posvečeni!«

Tej izbrani duši je Gospod določil krepostnega mladega moža, o katerem smo pisali v začetku. Po božji previdnosti sta se našla in sta praznovala svojo poroko v cerkvi Naše Ljube Gospe v Alençon dne 13. julija 1858. Mladi mož je pač on dan molil kakor nekoč nedolžni Tobija v svetem pismu: »In sedaj Gospod, ti veš, da nisem svoje sestre vzel za ženo zavoljo sladnosti, ampak samo iz ljubezni do zaroda, po katerim naj se tvoje ime hvali vekomaj.«

Ta zakon je Bog blagoslovil z devetimi otroci. Vse sta zakonska že od rojstva posvetila Brezmadežni Devici, varuhinji čistih duš. Štirje so umrli v nežni mladosti, med njimi oba dečka, ostale so same deklice. Oče in mati sta iskreno molila, da bi jim Bog dal dečka, ki bi postal misijonar. Toda božje misli niso naše misli. Ko jina je umrl zadnji sinček, sta nehala moliti za misijonarja. Ko bi bila zakonska mogla gledati v bodočnost, kako veliko veselje bi bila pač občutila, zakaj Gospod je uslišal njuno prošnjo na poseben način. Vzgo-

jila sta misijonarja, ki danes vodi k Kristusu tisoče in tisoče src, ki spreobrača zakrknjene grešnike, ki vse uči velike božje ljubezni — ta misijonar je sv. Terezija Deteta Jezusa — Mala Cvetka.

Starši, ki so vzgojili tega misijonarja so bili sami pravi misijonarji.

Pogosto so prišle nad družino bridke poskušnje. Toda vselej, kadar ju je obiskalo gorje in trpljenje, sta imela na to edini odgovor: globoko zaupanje v previdnost Boga, ki ostane Oče ljubezni tudi takrat, kadar njegova roka težko pada na nas.

Vsako jutro sta oče in mati prihajala k sveti maši, pogosto sta skupaj prejemale svete zakramente. Posti in prazniki so bili družini vedno sveti. Najljubše razvedrilo jima je bilo nabožno berilo. Skupno molitev so v družini gojili po vzgledu starega očeta ritmojstra Martina, katerega je bilo vedno ganljivo gledati, ko je molil očenaš. V družini je vladala skromnost. Luksusa niso poznali, dasi so bili precej premožni. Vsako leto sta zakonska določila gotovo del prihranjene svote za misijonske namene; reveži so našli v tej družini vedno odprta vrata in odprto srce.

Oče in mati sta se vedno in predvsem trudila, da vcepita v srca svojim otrokom nežno ljubezen do Boga, da bi njuju otroci hrepeneli predvsem po nebeških rečeh. Mati je otroke tako-le učila: »V kakšnih prevarah živi večina ljudi! Če imajo bogastvo, potem žele še časti. Če to dosežejo, so vsejedno nesrečni, kajti srce, ki išče kaj drugega kakor Boga, ni nikdar srečno.«

V taki družini rastejo svetniki! Vse hčerkice so šle v samostan in vse so sveto živlele in ena izmed njih je danes na oltarju kot svetnica česčena po vsej cerkvi.

Oznanila za oktober.

Rožnicenska pobožnost se meseca oktobra vrši v župni cerkvi ob nedeljah pri popoldanski službi božji, ob delavnikih pa vsak večer ob 7. uri. Kdor zmoli en rožni venec, prejme odpustkov 7 let in 7 kvadragen; na rožnicensko nedeljo in vso osmino prejmejo popolne odpustke oni, ki obišejo župno cerkev in zmolijo en rožni venec; popolne odpustke prejmejo tudi oni, ki po osmini vsaj 10 dni zaporedoma molijo sv. rožni venec.

2. 17. nedelja po Binkoštih — rožnicenska nedelja — prva nedelja v mesecu. Pred 6. sv. mašo skupno sv. obhajilo moških, ki naj rožnicenski mesec pač v obilnem številu prejmejo sv. zakramente. Ob 10. sv. maši v župni cerkvi in pri sv. Ani. Pri sv. Ani je darovanje za cerkev. Popoldan ob 2. uri v župni cerkvi rožnivenec in litanije Matere Božje in nato pete litanije presv. Srca Jezusovega.

7. Prvi petek v mesecu, ob 6. sv. maši z blagoslovom.

9. 18. nedelja po Binkoštih.

16. 19. nedelja po Binkoštih. Praznik posvečenja cerkva. Ob 6. in 10. sv. maši z dvema blagoslovoma, ob 8. z enim blagoslovom, ob 9.45 procesija okrog župne cerkve, nato slovesna sv. maša z leviti. Ta dan je pri vseh opravilih dopoldan in popoldan darovanje za cerkev.

21. Sv. Uršula, ob 6. sv. maši za bratovščino sv. Uršule; ta dan dobe njeni člani popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

23. 20. ned. po Binkoštih. Popoldan po litanijah je shod za bratovščino sv. Uršule. Nove člane sprejema g. kaplan Mirko Bartol.

25. Sv. Krispin, patron čevljarjev.

28. Sv. Simon in Juda, ap., ob 6. farna sv. maša.

30. 21. ned. po Binkoštih. Praznik Kristusa Kralja. Ob 8. je sv. maša za čevljarstvo zadrugo mojstrov.

31. Vigilija k prazniku vseh svetnikov, strogi post.

Šolska spoved: Za meščansko šolo v petek dne 30. sept. dop. ob 3. uri in v soboto 1. oktobra ob 7.30 sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Osnovna šola: deška spoved dne 14. okt. in dne 15. okt. ob 7.30 sv. maša s skupnim sv. obhajilom;

deklice: spoved 18. okt. ob 3. uri pop. in sv. maša 19. okt. ob 7.30.

Dekliška Marijina družba: Shod v nedeljo 9. oktobra; skupno sv. obhajilo 30. okt.; ura molitve 16. okt.; dekliški večer: 5. in 12. okt. ob 7.30 zvečer.

Ženska Marijina družba: Shod 16. oktobra.

III. red: Shod 2. oktobra.

Bratovščina sv. Uršule nima nikakih dohodkov. Treba pa bo nabaviti tiskovine in nova pravila za nove člane. Poleg tega je vsako leto ena sv. maša za žive ude te bratovščine. V kritje teh stroškov bo po shodu bratovščine sv. Uršule v nedeljo 23. oktobra darovanje udov te bratovščine.

Franc Pokorn:

Tržiški dušni pastirji.

Matevž Bant (Wandt), beneficiat sv. Andreja in substitut od l. 1729. do svoje smrti dne 8. novembra l. 1735. Zadelaga je kap na prižnici med govorom in 46 let star je izdihnil svojo blago dušo. Bil je zelo goreč duhovnik. Nagrobni spomenik mu je vzidan v steni župne cerkve na severni strani. Od meseca sept. l. 1724. do l. 1729. je bil kurat, substitut ali župnikov vikar v Krašnji, vmes l. 1725. pa nekaj časa tudi sacelan na Krumperku pri Dobu. Roj. torej 1689., ord. pa okrog leta 1715.

Matevž Tomaž Memšar,⁷⁰ beneficiat sv. Andreja od leta 1737. do svoje smrti dne 25. febr. l. 1762. Roj. torej l. 1707., ord. pa l. 1732. — Imel je 55 let starosti. — Pokopan je v cerkvi sv. Andreja.

Matevž Polak,⁷¹ beneficiat od l. 1762. do svoje smrti dne 22. marca l. 1780. Bil je Tržičan, roj. v Trgu dne 8. sept. leta 1709. očetu Janezu in njegovi ženi Marini, mašnik pa je postal l. 1734. v Vidmu na Laškem. Vžival je tudi beneficij, ki ga je ustanovil pri sv. Jožefu Frančišek Ignacij Polak, bivši župnik v ziljski dolini na Koroškem, dne 11. sept. l. 1760., njegov stric.

Tomaž Kalčič,⁷² beneficiat od 14. aprila l. 1780. do leta 1816., ko je stopil v pokoj kot tamošnji kaplan 16. 9. in umrl kot zlatomašnik dne 10. okt. l. 1824. Kot kaplan je vžival tudi Polakov beneficij pri sv. Jožefu, ki je l. 1817., združen z Jurij Meitz-ovem 31. maja 1778. pri sv. Andreju ustanovljenim mašnim beneficijem, nesel 81 gld. za 113 maš. Skupna glavica je bila 3899 gld. — Bil je Tržičan, roj. 12. dec. 1743, ord. pa 1767. na naslov tržiške zadruga nogavičarjev in čevljarjev. Vžival je tudi Megušarjev beneficij nekaj časa.

Ob ureditvi kaplanske službe glede kongruje, so se vsi imenovani 3 beneficiji, ker so kaplani opravljali njih obveznosti, všteli v bodoče v kaplanske dohodke.

3.) Polčev beneficij.

Ta beneficij je ustanovil Tržičan Gašper Polc dne 26. jan. l. 1767.⁷³ Bil je v zvezi z mašnim beneficijem, ki ga je ustanovil dne 25. jan. 1765. tudi Tržičan Jurij Theuerschuh. Skupna glavica je l. 1817. znašala 3050 gld. in donašala 61 gld ob.resti, za katere je bilo treba opravljati 150 maš, dokler se niso reducirale. Imejtelji tega beneficija so bili:

Tomaž Frančišek Golob,⁷⁴ oskrbnik tega beneficija leta (1774.—79.) kot tamošnji kaplan.

Mgr. Jožef Polc,⁷⁵ beneficiat ustanove svojih lastnih starišev od l. 1779. do svoje smrti dne 14. jul. 1831. kot zlatomašnik. Pomagal je tudi župniku. Domačin, roj. 4. junija leta 1750., ord. pa na naslov svojega beneficija meseca avg. leta 1773. — Ta beneficij se je navezal pozneje na kaplansko službo.

4.) Megušarjev beneficij.

Matija Megušar,⁷⁶ bivši tržiški župnik, je volil 5000 gld. (4000 gld. v oblg., 1000 gld. naloženih na tufsteinski graščini

⁷⁰ Glej kapl. spredaj!

⁷¹ Ravnotam.

⁷² Pokorn: Ljublj. šematiz. l. 1788. str. 216. — Glej kapl. spredaj!

⁷³ Škof. arhiv.

⁷⁴ Glej kapl. spredaj!

⁷⁵ Ravnotam. — Cerkevni Glasnik štr. 16. str. 4.

⁷⁶ Išči ga spredaj med župniki!

pri Moravčah) domači duhovščini v pomoč dne 28. jan. 1780. za 155 maš, za ktere dobi duhovnik, ki jih opravi 139,30 gld. Določil je tudi, da se daje onemu, ki nosi baldahin pri obhajilih, 16 gld., svetilcem z baklami pa 8 gld. Dne 15. aprila i. l. pa je določil v raznih obveznicah drugih 5000 gld.⁷⁷ za ustanovitev lokalije pri sv. Katarini v Lomu. Prvi imejitelj te ustanove je bil:

Tomaž Francišek Golob,⁷⁸ v l. (1781.—86.) kot kaplan tržiški, ko se preseli potem v Lom za prvega lokalista, kjer je naposled umrl v pokoju zadet od kapi dne 8. okt. 1811. — Beneficijalne maše pa je mesto njega opravljal:

Urban Rejec⁷⁹ (Reitz), ki je v l. (1776.—1796.) tudi drugim beneficiatom bil uslužen s tem, da je mesto njih opravljal beneficijske maše, zato imenovan bil tudi »beneficiat«. Bil je Tolminec, roj. v Šebrejlah l. 1744. posvečen pa v mašnika l. 1770. na naslov svojega brata Janeza. Moralko, kanon. pravo in pastirstvo je dovršil na Dunaju. Bil je bolehen, pa zgladen duhovnik. L. 1796. je kaplanoval v Stariloki, odkoder se vrne nazaj v Tržič, kjer je dal svetu slovo dne 13. jan. 1798.

Frančišek Jabornik,⁸⁰ beneficiatni kurat l. (6798.—99.) ko se preseli v Leše za lokalista, od tam pa pride za župnika v Tržič.

Tomaž Kalčič,⁸¹ beneficiat kot tamošnji kaplan (1799. do 1815.), ko je stopil v pokoj. Ko se je dne 22. okt. l. 1806. beneficij združil s kaplansko službo, so se benefic. maša skrčile na letnih 52 maš.

K. P.

Pildče s Trsata.

11. Duše u vicač. Koker smo že povedale, jeh je nekej romarjev na Reke po hoteleh jerprgavo. Zutre j k so votle za name čez most, jeh je pa vahta ustavva. Od frej posa k ga je zvečer komisar obljudu, niso votle neč vedte. Na most so stale ješ Marijo na pomagajev klicale. Al nehesa so ble zaprte, nobeden jeh ni poslušov, še komisar Janez ne, k je tam okol kolovratu. Šele preče osmem je prsopihova na Trzat ana stara reška mamca ter začeva pravt u kašenmo prežono so romarje na mosto. Kok de jokajo, zdihujejo, roče stegjejo jen kličejo, pa ubena žavba na pomaga, zastonj na odrešenje čakajo. Tud tle sej signor Carlo skazov za možakarja. U automobil sej peljov na most jen koker sv. Mihael prnesu odrešenje ubogem dušam. Pa še niso ble vse rešene. Čez an cajt so mogle še sam gspod fajmošter na most, po te zglbiene ovčice.

12. Barčica po morjo pvava. Al to ni biva barčca, to je biv an nobelj parnik, k je tržčane na morje zapeljov. Dost jeh je bo, k so šle ta prlkat na parnik. Zato so ble zvo cagove. K so pa vidle, dej use mirno jen se še prov neč na gunca če pa sem, so pa spet korajžo zadoble. Ani so pa rekle, kvač zato, če se potopemo se bo šu tud naš fajmošter u globočino morja. Vesel smo jo žingale, dej tržiška pesem kar božova jadransče valove jen pozravljava mesta jen vasi na obrežjo. Koker b biv mignu smo ble u Cerkvence, čer sej vsak po soje unterholtov. Ani so se šle v morje hvadit, koker je gspod Janez nasvetvov, druj so šle u čovneh po morjo, al pa so sedel po klopek ob morjo. To največ s jeh pa dobu na vrto od hotela, dokler nas ni začev dež fajhtat jen nas nazaj na domfar prpodu.

Ješta! Zej je šel gemitleh gratovo, prov to prava tržiška unterholtenga sej prčeva u notranjeh prestoreh elegantne dvorane. Na povštraneh stoleh je sdeva naša gspoda, dober jedva, dober piva, prepevava, na gosle igrava pa na klavirjo špilava. Use je bo na auf, poseben takat kje signor Carlo s sojmo govorniškmo talentom spustu ano govaranco u lit, de so hrovatje kar zijale.

⁷⁷ Škof. arhiv.

⁷⁸ Glej spredaj kaplane!

⁷⁹ Pokorn: Ljublan. šematiz. 1788. str. 216.

⁸⁰ Glej župnike spredaj!

⁸¹ Išči ga spredaj med kaplani in beneficiati!

Narbelj nas je biv pa reštavrater kontent, k smo mo sred morja ves čevder posušle. Ne kapelce pijače ni bo več za dobite, kar se mo še nkol preh ni prgodvo.

No, pa sej use brez greh sešvo. Nkar na mislte de b biv ker k smo z domfaria pršle po sušem barko vozu. Use smo »glih« počest pršle u Sušak.

Razno.

G. kaplan Mirko Bartol je bil premeščen v Dohernič, pa je škofijski ordinariat preklical ta dekret in ostane gspod še v Tržiču. Ob priliki te premestitve so nekateri nepoklicani iskali raznih vzrokov za premestitev in tudi raznih krivcev. Vse različno sumničenje je bilo le prazno natolcevanje.

Pametna odredba. G. srezki poglavar je razposlal po kranjskem okrajnem glavarstvu sledečo okrožnico: »Pijančevanje in iz tega izvirajoče preklinjevanje, pretepi, surovo razgrajanje in motenje nočnega miru so v našem narodu pojavi, ki mu baš ne delajo časti. Da se ta madež izpere in človeka nedostojno obnašanje kolikor možno omeji, obveščam in odrejam: 1.) Predpisi tuaradnega razglašala o pobijanju pijančevanja od 10. maja 1926, št. 5206, zlasti pa člen 2., glasom katerega je notoričnim pijancem, oziroma že pijanim gostom, prepovedano dajati alkoholne pijače, se morajo strogo upoštevati in izvajati. 2.) Točno se morajo vpoštevati predpisi glede policijske ure. Policijska ura je v Tržiču po leti — to je od 1. aprila do 30. septembra — za gostilne in kavarne 23. ura; po zimi — t. j. od 1. oktobra do 31. marca — za gostilne 22. ura, za kavarne 23. ura. 3.) Po paragrafu 11. ces. naredbe od 24. 4. 1854. l. drž. zak. št. 96. je vsako motenje nočnega miru s kričanjem, vriskanjem in prepevanjem po ulicah, trgih in drugih javnih prostorih kaznjivo. Človek, ki se je napil v svojo telesno in duševno škodo, naj vsaj mirno izgine domov in naj ne moti soprebivalcev v potrebnem nočnem počitku. 4.) Prav tako kaznjivo je vsako preklinjevanje, ki se mora že samo po sebi grajati, in vsako nespodobno obnašanje, ako se vrši na javnem kraju. 5.) Na podlagi obrtnega reda par. 54. odrejam, da morajo lastniki oz. poslovođe v svojih gostilnah (točilnicah) in kavarnah tekom 14 dni nabiti na vidnih mestih napise: »Ne preklinjaj! Govori in obnašaj se spodobno!« Proti prestopkom določil po 3. in 4. bom postopal najstrožje in jim bom naložil večinoma zaporne kazni. S ponovnim kaznovanjem radi prestopkov obstoječih obrtnih in policijskih predpisov pridejo tudi gostilničarji in točilci v nevarnost, da izgube osebno pravico. Vabim vsakega, da sodeluje po svojih močeh pri plemenitenju našega ljudstva, da čim prej izgine surovi pretepi, nespodobno obnašanje vsake vrste in prekomerno uživanje alkoholnih pijač (pijančevanje). Odrasla mladina naj si blaži duh in srce v raznih telovadnih, športnih in izobraževalnih društvih.«

Pokopališče. Prosim, da osnažite in uredite vse grobove, ki so se morda zarastli. Na prostoru nekdanje mrtvašnice je še vedno nekaj družinskih prostorov na razpolago. Vrbe na pokopališču so se nekoliko že preveč razrastle in jih bo treba pozimi obrezati.

Srebrnine za kelih na Kofcalh je daroval g. Franc Dev, pos. Iskrena hvala! Oskrbeti bo treba še mašno opravo, altarne prtove, mašno knjigo in drugo. Prijatelje kapelice na Kofcalh prosimo za blagohotno prispevanje v te namene. Kapelico bomo uredili in posvetili drugo leto za praznik sv. Janeza Krstnika.

Hranilnica in posojilnica v Tržiču je darovala dekliški Marijini družbi Din 5000 za njeno zastavo. Dekliška Marijina družba se za ta velikodušni dar iskreno zahvaljuje.

Zvonenje pri sv. Jožefu pri mrličih stane: enkratno zvonenje: cerkev 15 Din, zvonar 8 Din; dvakratno — dvakrat toliko, trikratno — trikrat toliko. Kdor želi, da bi mrliču zvonilo tudi pri sv. Jožefu, naj to naznani v župni pisarni.

Tri leta star je postal naš Cerkvni Glasnik s to številko.